

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-159-6-41>

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ МИТНО-ТАРИФНОГО МЕХАНІЗМУ ТА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ

Литвинова Є. В.

аспірант кафедри фінансів

*Київського національного університету імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

На кінець 2021 року діджиталізація стала основним трендом у світі. COVID-19 став тією рухомою силою, яка захопила світ та змусила майже кожного використовувати цифрові технології. Україна – не є виключенням, впроваджуються цифрові технології, та де це є можливим запроваджується штучний інтелект. Приймаються розпорядження Кабінету Міністрів України про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні [1] та впроваджуються нові діджитал рішення.

Питанню діджиталізації присвячено багато досліджень, варто відзначити роботи таких фахівців як Кіжецька М., Кіржецький Ю. [2], Варламова М., Дем'янова Ю. [3], Лазебник Л.Л. [4], Діба М.І., Гернего Ю.О. [5], Король С.Я., Польовик Є.В. [6]. Досліджень є багато, але питання діджиталізації саме у питанні митно-тарифного механізму на грудень 2021 року для України залишається відкритим.

Так відбувається тому що на сьогодні питання кібербезпеки в Україні ще достатньо гостро стоїть на порядку денному. Не має довіри як фізичних осіб так і підприємств до того, що дані будуть використуватись етично. Насамперед в Україні і в 2021 році гостро стоїть проблема нелегального поширення митних баз. Дивлячись на такий факт на порозі 2022 року, постає питання, чи дійсно Україна готова до повної діджиталізації та штучного інтелекту.

Гостро стоїть в Україні питання діджитал грамотності. На жаль, на сьогодні в Україні є достатня кількість людей із низьким рівнем цифрової грамотності. При взятті до уваги готовність до впровадження штучного інтелекту в публічних сервісах, згідно Government AI Readiness Index, то Україна знаходиться на 57 місці, одразу після Єгипту [7].

Питання штучного інтелекту та діджиталізації митно-тарифного механізму неодноразово звертало на себе увагу, та реалізується Україною у таких продуктах як: онлайн система скарг, впроваджено мобільний додаток eBorder2, відкрита система бізнес-аналітики та працює портал відкритих даних, автоматичні сервіси для класифікації та інтеграції з базами інших країн. На сьогодні більшість із зазначених рішень потребує вдосконалення з точки розу ризик-менеджменту.

Та насамперед не звертається увага на можливості розширення впливу діджитал інструментів, для прискорення можливостей по розмитненню продуктів у розрізі транскордонної торгівлі та автоматизації саме цього питання при роботі із митницею. Як це працює у КНР, яка згідно Government AI Readiness Index знаходиться на 19 місці [7].

У Китайській Народній Республіці транскордонна торгівля була запроваджена у 2019 році для того, щоб збільшити обсяг закупівлі імпортних продуктів, за рахунок зниження ввізних мит, якщо розмитнення оформлюють на себе фізичні особи. Саме для цього були запроваджені діджитал рішення. Розглянемо приклад мит при ввозі українського вина у КНР методом транскордонної торгівлі та звичайний імпорт. Дані були отримані у 2019 році завдяки експерименту, експорт продукції у КНР. Саме впровадження такого митно-тарифного механізму надало можливість впровадити діджитал інструмент для роботи із митницею.

Розрахунки митних надходжень вина українського походження у випадку транскордонної торгівлі на основі китайського оподаткування:

Вид податку	Транскордонна торгівля	Розрахунки
ПДВ	Сплачується 70% від ПДВ	База для розрахунку ПДВ: $(8\$+1,12\$/ (1-10\%))=(8\$+1,12\$/0,9=10,13$ $10,13*13\%=1,32\$$ $1,32\$*70\%=0,92\$$
Мито	0%	$(6\$+2\$)*0\%=0\$$
Акциз	Сплачується 70% від Акцизу	База для розрахунку Акцизу: $(8\$+1,12\$/ (1-10\%))=(8\$+1,12\$/0,9=10,13$ $10,13*10\%=1,01\$$ $1,01\$*70\%=0,7\$$

Загальна сума розрахунку оподаткування при імпорті вин українського походження при транскордонній торгівлі становить 1,62\$, тобто 17,9%, а без транскордонної торгівлі – 3,45\$, тобто 43,13%. Давайте переглянемо розрахунок:

Вид податку	Без транскордонної торгівлі	Розрахунку
ПДВ	13%	База для розрахунку ПДВ: $(8\$+1,12\$/ (1-10\%))=(8\$+1,12\$/0,9=10,13$ $10,13*13\%=1,32\$$
Мито	14%	$(6\$+2\$)*14\%=1,12\$$
Акциз	10%	База для розрахунку Акцизу: $(8\$+1,12\$/ (1-10\%))=(8\$+1,12\$/0,9=10,13$ $10,13*10\%=1,01\$$

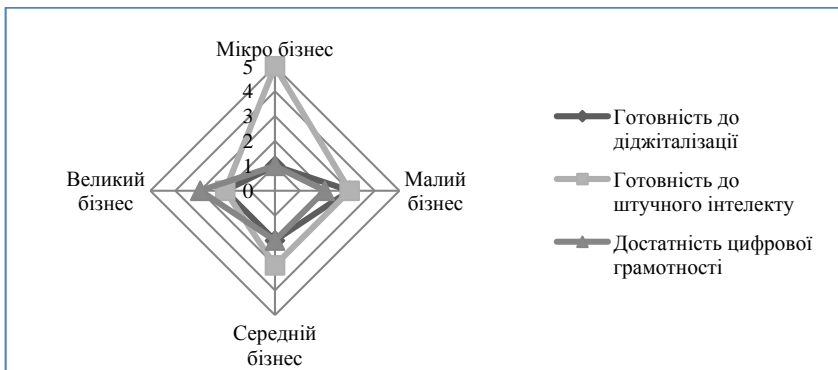

Рис. 1. Діаграма готовності бізнесу діджиталізації, штучного інтелекту та цифрова грамотність бізнесу України, опитування 2021 рік, 53 респонденти

Дивлячись на готовність українців до діджиталізації, доцільно впровадження додаткових митно-тарифних механізмів. Бажання купувати дешевше може зробити той самий необхідний поштовх для підвищення цифрової грамотності та підвищити готовність до діджитал інструментів та штучного інтелекту. Опитано 53 респонденти для наступної діаграми.

Література:

1. КОНЦЕПЦІЯ розвитку штучного інтелекту в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#n8>.
2. Кіжецька М., Кіржецький Ю. Діджиталізація економічних процесів як напрям детінізації економіки України. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 1(62). С. 64–70.
3. Варламова М., Дем'янова Ю. Основні тенденції діджиталізації у глобальному вимірі. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 2(63). С. 251–260.
4. Лазебник Л.Л. Діджиталізація економічних відносин як фактор удосконалення бізнес-процесів підприємства. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік та оподаткування*. 2018. № 2. С. 69–74.
6. Діба М.І., Гернего Ю.О. Діджиталізація економіки: світовий досвід та можливості розвитку в Україні. *Фінанси України*. 2018. № 7. С. 50–63.
7. Король С. Я., Польовик Є. В. Діджиталізація економіки як фактор професійного розвитку. Електронне наукове фахове видання з економічних наук *Modern Economics*. 2019. №18. С. 67–73.
8. Government AI Readiness Index. URL: <https://www.oxfordinsights.com/government-ai-readiness-index-2020>.